

ΕΝΤΗΕΤΟ.19

24.1.1937: Ο ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ ΤΑΣΣΕΤΑΙ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΙΚΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ ΕΝΩ Ο ΚΥΡΗΝΕΙΑΣ ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΗ ΔΙΑΦΩΝΙΑ ΤΟΥ. Η ΘΡΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΣΚΕΙ ΠΙΕΣΕΙΣ ΣΤΟ ΛΕΟΝΤΙΟ ΓΙΑ ΝΑ ΠΡΟΩΘΗΣΕΙ ΤΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΕΚΛΟΓΩΝ

Στις **24** Ιανουαρίου **1937**, ένα σχεδόν μήνα μετά την αποστολή της επιστολής του Λεοντίου προς τους εξορίστους Μητροπολίτες Κιτίου Νικόδημο και Κερύνειας Μακάριο για να ξεκαθαρίσουν για άλλη μια φορά τη θέση τους σχετικά με τη διενέργεια εκλογών για την πλήρωση του χηρεύοντος αρχιεπισκοπικού θρόνου της Κύπρου ο Λεόντιος έπαιρνε την πρώτη απαντητική επιστολή.

Η επιστολή προερχόταν από τον Κιτίου Νικόδημο Μυλωνά που διέμενε στα Ιεροσόλυμα.

Ο Κιτίου Νικόδημος κατηγορούσε ανοικτά τον Τοποτηρητή του αρχιεπισκοπικού θρόνου ότι δεν είχε προβεί σε καμιά ενέργεια για να προαγάγει τη διενέργεια εκλογών για την ανάδειξη Αρχιεπισκόπου και ότι είχε παραβιάσει τη Συνοδική απόφαση του **1935**, την οποία ερμήνευε σαν απόφαση για να μετακληθούν αντιπρόσωποι (από άλλες εκκλησίες) ώστε να γίνουν εκλογές.

Ο Νικόδημος Μυλωνάς όμως προχωρούσε και πέραν αυτού και τόνιζε ότι επειδή για δυο χρόνια δεν είχε γίνει καμιά προσπάθεια αποδεσμευόταν από εκείνη την απόφαση και έθετε εξ υπαρχής πρόταση στα μέλη της Ιεράς Συνόδου όπως γίνεται εκλογή Αρχιεπισκόπου, με την αποστολή αντιπροσώπων αρχιερέων των εξορίστων ώστε να καταρτισθεί στην Κύπρο Σύνοδος "διά σκοπούς της εκλογής και μόνον της εκλογής".

Ανέφερε στην επιστολή του ο Νικόδημος Μυλωνάς η οποία και αποτελούσε βαρύ κατηγορώ εναντίον του Λεοντίου:

"Εν Ιεροσολύμοις **24.1.1937**,

Πανιερώτατε εν Χριστώ αδελφ, Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Πάφου και Τοποτηρητά του

Αρχιεπισκοπικού Θρόνου κ.κ. Λεόντιε,

Εγενόμεθα κάτοικοι της από 30 Δεκεμβρίου λήξαντος έτους και υπ' αριθμόν Πρωτ. 445 Υμ. επιστολής προς ην προαγόμεθα να απαντήσωμεν τα ακόλουθα.

Εν τη Υμ. επιστολή ταύτη η Πανιερότης σας αναφέρεται προς συνοδικήν απόφασιν της 5ης Φεβρουαρίου 1935 και προσθέτει ότι την εν λόγω απόφασιν εσεβάσθη πλήρως μέχρι του νυν και εν τοις λεπτομερείαις αυτής και θα σεβασθή εν τω μέλλοντι εκτελούσα απαρεγκλίτως πάντα τα εν αυτή...

Η ειρημένη συνοδική απόφασις αποτελεί κατ' ουσίαν απόφασιν περί προόδου της εκλογής διά της επί τόπου αποστολής αντιπροσώπων των εξορίστων Μητροπολιτών Κύπρου προς καταρτισμόν της απαραίτητου συνοδικής εξουσίας επί τόπου διά τους σκοπούς της εκλογής.

Τούτο πιστούται εξ αυτού του κειμένου του περί ου ο λόγος εγγράφου εκ της προηγηθείσης αλληλογραφίας προς συνάντησιν εις Ιεροσόλυμα, εκ των μετά του αδελφού Αγίου Κυρηναίας μακρών συζητήσεων εν Ιεροσολύμοις διά να πεισθή εν τέλει και συμφωνήση εις την πρότασιν μου περί προόδου της εκλογής, άλλως παρά διά της ιδικής μας επί τόπου παρουσίας και εν τέλει εξ αυτού του ανακοινωθέντος της Συνόδου και δη των φράσεων "διεπιστώθη η ομοφωνία απόψεων ως προς τον περαιτέρω χειρισμόν του τόσον περίπλοκου προβλήματος της εκλογής Αρχιεπισκόπου Κύπρου" και "θέλει αρκεσθή (το ευσεβές πλήρωμα της κατά Κύπρον Εκκλησίας) μόνον εις την επίσημον δήλωσιν ότι εκ μέρους των συνοδικών μελών ενηργήθη και ενεργείται παν το εξ αυτών εξαρτώμενον διά μίαν σύντομον κανονικήν και κατά πάντα λόγον έγκυρον πλήρωσιν του αρχιεπισκοπικού θρόνου...".

Προς πάσιν τούτοις σας διεμήνυσα προφορικός δι' εμπίστων προσώπων τας απόψεις μου μετά την Συνοδικήν εκείνην απόφασιν και ουδέποτε διεμαρτυρήθηκε ότι τα διαμηνυθέντα αντέκειντο προς τα αποφασισθέντα.

Και αυτή μεν η ειρημένη και κατά βάσιν συνοδική απόφασις. Συναποφασίζοντο δε και άλλα και καθορίζετο ο τρόπος της προσπάθειας προς εκτέλεσιν της τριαύτης αποφάσεως.

Και νυν ερχόμεθα να ερωτήσωμεν Υμάς ως πρόεδρον της Συνόδου και φλυσικόν εκτελεστήν των αποφάσεων της, αλλά και ως Τοποτηρητήν ευθυνόμενον διά την έγκαιρον πλήρωσιν του χηρεύοντος θρόνου, ποία η τύχη και η έκβασις των τότε Συνοδικώς αποφασισθέντων; Εγένετο το αποφασισθέν διάβημα και ποία η απάντησις, ή δεν εγένετο και διατί δεν έσχον μέχρι σήμερον εκ μέρους Υμών ή ετέρου τινός σχετικήν πληροφορίαν; Μάτην ανέμενον επί διειτίαν σχετικήν πληροφορίαν και ερωτώ κατόπιν όλων τούτων πως αντιλαμβάνεται η Πανιερότης σας ότι συνεμορφώθη Αύτη με τα αποφασισθέντα και να πληροφορήσετε τα συνοδικά μέλη περί της τύχης του διαβήματος διά τα περαιτέρω πράγμα που δεν επράξατε.

Εν τη αυτή Υμ. επιστολή ερωτάτε τα συνοδικά μέλη να απαντήσουν εάν εμμένουν εις τα τότε αποφασισθέντα και εν εναντία περιπτώσει να προβήτε εις τα περαιτέρω.

Εις το άνω ερώτημα σας απαντώμεν τα ακόλουθα:

Επειδή προφανώς υπάρχει διαφωνία περί την ουσίαν της σημασίας της τότε ληφθείσης αποφάσεως και δη επειδή επί διειτίαν δεν κατεβλήθη η δέουσα προσπάθεια προς εκτέλεσιν της αποφάσεως εκείνης, δηλούμεν ότι θεωρούμεν εαυτούς απηλλαγμένους της αποφάσεως εκείνης των συναφώς αποφασισθέντων εις πλείστα των οποίων συνεφωνήσαμεν παρά τας απόψεις μας, επί τω σκοπώ να επιτευχθή ομοφωνία διά το αγαθόν της Εκκλησίας και του λαού και συνεπώς εθέτομεν εξ υπαρχής πρότασιν προ της Ιεράς Συνόδου περί προόδου της εκλογής Αρχιεπισκόπου Κύπρου διά της αποστολής αντιπροσώπων αρχιερέων των εξορίστων, συνοδικών μελών προς καταρτισμόν επιτοπίως Συνόδου διά τους σκοπούς της εκλογής και μόνον της εκλογής.

Βάσις της προς τους αντιπροσώπους τούτους

δοθησομένης εντολής έσται η διεξαγωγή της εκλογής επί τη βάσει του Καταστατικού της Εκκλησίας Κύπρου Χάρτου ειδικώς και γενικώς των κανόνων της Ορθοδόξου ανατολικής Εκκλησίας. Την πρότασιν ταύτην ποιούμεθα επισήμως προς Υμάς ως Πρόεδρον της Ιεράς Συνόδου και Τοποτητηρήν και σας δηλούμεν και παρακαλούμεν όπως προβήτε εις τα περαιτέρω διά να ίδωμεν μίαν σύντομον και έγκαιρον απάντησιν περί της τύχης της τοιαύτης ημών προτάσεως διά τα περαιτέρω.

Επί δε τούτοις διατελούμεν της Υμ.Σεβασσιότητος ελάχιστος εν Χριστώ τω Θεώ αδελφός,

Ο ΚΙΤΙΟΥ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Η απάντηση του Μητροπολίτη Κυρηναίας Μακαρίου ήλθε λίγο αργότερα.

Ο Μακάριος διατύπωνε την ίδια θέση όπως και προηγουμένως, δηλαδή την αναβολή των εκλογών μέχρι να καταστεί δυνατή η επιστροφή των εξορίστων.

Τη θύελλα που άναψε η επιστολή του Νικοδήμου Μυλωνά εναντίον του Λεοντίου επέτεινε και η απόφαση της Θρονικής Επιτροπής της Αρχιεπισκοπής της 11ης Μαρτίου 1937 με την οποία δεν θα εγκρίνονταν τα έξοδα για μετάβαση του Λεοντίου στο εξωτερικό προς συνάντηση των Μητροπλιτών ώστε να συγκροτηθεί εκεί Σύνοδος.

Εγραψε η "Ελευθερία" γύρω από τις εργασίες της Θρονικής Επιτροπής που δημιούργησαν νέα κρίση στους κόλπους της Εκκλησίας.

" Ο κ. Κληρίδης (Ιωάννης Κληρίδης πατέρας του μετέπειτα προέδρου της Κύπρου Γλαύκου Κληρίδη) εζήτησε να μάθει κατά πόσον η συγκρότησις Συνόδου εις το εξωτερικόν είναι πραγματοποιήσιμος και εάν εγένοντο σχετικά διαβήματα, εδηλωσε δε ότι εάν η Θρονική Επιτροπή βεβαιωθή ότι εξησφαλίσθη η συγκρότησις Συνόδου εις το εξωτερικόν εις ωρισμένον μέρος και επί πλέον, ότι αύτη είναι αναγκαία και σκόπιμος ο ίδιος δεν θα είχεν ένστασιν να ψηφίσει την αναγκαίαν πίστωσιν.

Ο κ. Δέρβης (Δήμαρχος Λευκωσίας) και ο κ. Γεωργιάδης συνεφώνησαν προς τη άποψιν του κ. Κληρίδου μεθ' ο κατόπιν συζητήσεως απεφασίσθη να αναβληθή η λήψις αποφάσεως και να επανέλθη το ζήτημα ενώπιον της συγκλήσεως της Συνόδου εκ συμφώνου μετά των εν υπερορία Μητροπολιτών. Περιπλέον δέον να διαβεβαιωθή η Θρονική Επιτροπή δι' επιστολής των εξορίστων Συνοδικών προς τον Τοποτηρητήν ότι είναι αναγκαίον και σκόπιμον να συγκροτηθή Σύνοδος".

Όμως υπήρχε και συνέχεια. Σε νέα σύσκεψη τους τα μέλη της Θρονικής Επιτροπής αποφάσισαν να περικόψουν και το επίδομα του Λεοντίου ως τοποτηρητού του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου ως και τα οδοιπορικά του σε μια προσπάθεια να τον πείσουν ή να τον εκβιάσουν ότι έπρεπε με κάθε θυσία να γίνουν εκλογές.

Την απόφαση των μελών της Θρονικής Επιτροπής πληροφορήθηκε έγκαιρα ο Λεόντιος και στη συνεδρία της Θρονικής που έγινε στις **8** Απριλίου **1937** έσπευσε να προκαταλάβει τα μέλη της λέγοντας ότι παραιτείτο επιδόματος ως Τοποτηρητού.

Η συνεδρία ήταν θυελλώδης και κατ' αυτήν ένα μέλος, ο αθυρόστομος Δήμαρχος Λευκωσίας Θεμιστοκλής Δέρβης, είπε χαρακτηριστικά ότι η παρουσία του Λεοντίου στην Αρχιεπισκοπική περιφέρεια ήταν εντελώς περιττή.

Στη συνεδρία διαβάστηκαν και οι απαντήσεις των δύο εξορίστων Μητροπολιτών Κιτίου και Κυρηναίας που στάληκαν σε απάντηση του ψηφίσματος της Θρονικής Επιτροπής για επίσπευση της λύσης του θέματος της εκλογής Αρχιεπισκόπου.

Στη συνεδρία όμως αναφέρθηκαν και άλλα και λήφθηκαν και άλλες μακρές αποφάσεις ενώ επικρίθηκε έντονα ο Λεόντιος ότι δεν ήθελε τη διενέργεια εκλογών.